

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๔๘

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔
มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีอาญาของศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) เพื่อให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔
กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐
มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) เป็นโจทก์
ฟ้องนายสุชาติ อำนวยมงคลพร เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ฐานความผิด ก่อสร้างอาคาร
โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ใช้อาคาร และไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารโดยฝ่าฝืนคำสั่งของ
เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยโจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ
เมื่อระหว่างต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๕ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งเป็น
เจ้าของผู้ครอบครอง และผู้ดำเนินการก่อสร้างได้ก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
จำนวน ๒ อาคาร ต่อมานายกเทศมนตรีตำบลปากช่องได้มีคำสั่งเป็นหนังสือให้จำเลยยื่นคำขออนุญาต

ก่อสร้างต่อเจ้าพนักงานและมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้อาคารดังกล่าว จำเลยฝ่าฝืน เหตุเกิดที่ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ลงโทษจำเลย ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ มาตรา ๒๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ และปรับจำเลยเป็นรายวันตามกฎหมายจนกว่า จำเลยจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

จำเลยให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา ศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) พิพากษายกฟ้อง โจทก์ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาขึ้น โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษากลับให้ยกคำพิพากษา ศาลชั้นต้นและคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยประเด็นอื่นที่เหลือต่อไปแล้ว พิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ต่อมาศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ (๒) มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ การกระทำของจำเลย เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้เรียงกระทงลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗ ถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๔๒๔ วัน เป็นเงิน ๔๒,๔๐๐ บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับการใช้อาคาร จำคุก ๓ เดือน ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท และปรับรายวัน วันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๕๑๓ วัน เป็นเงิน ๕๑,๓๐๐ บาท รวมจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๒,๗๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท นับถัดวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ข้อหาอื่นให้ยก

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคาร ปรับวันละ ๑๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จนถึงวันฟ้องเป็นเวลา ๔๕๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๓๐๐ บาท รวมโทษตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้ว จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๗๑,๗๐๐ บาท นอกจากนี้แก้ให้ เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาว่า เมื่อจำเลยไม่ได้ก่อสร้างอาคารพิพาททั้งสองชั้นใหม่ทั้งหมดในปี ๒๕๓๔ ถึง ๒๕๓๕ แต่อาคารพิพาทตามฟ้องเป็นอาคารที่มีมาแต่เดิมตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเทศบาลตำบลปากช่อง ซึ่งยังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายที่จะต้องมีการยื่นขออนุญาตเพื่อการก่อสร้างหรือต่อเติมอาคาร การที่ฝ่ายผู้กล่าวหาบีบบังคับให้จำเลยยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและห้ามใช้อาคารพิพาทดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อกลับแก้สิ่งตอบโต้จำเลยที่ร้องเรียนการทุจริตของฝ่ายผู้กล่าวหาต่อสำนักงาน ป.ป.ช. จำเลยจึงเห็นว่า การที่จำเลยไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างและยังคงใช้อาคารตามปกติ ไม่ใช่เรื่องของการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพราะการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่จะเป็นความผิดนั้นต้องเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น จำเลยจึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์

ศาลจังหวัดสีคิ้ว (ปากช่อง) มีคำสั่งว่า ฎีกาของจำเลยเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้จำเลยฎีกา จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยหมายเรียกจำเลยมาปฏิบัติตามคำพิพากษา แจ้งนายประกันส่งตัวจำเลย

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกา ในขณะเดียวกันก็ยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ โดยสรุปว่า

๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี เฉพาะข้อความที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบสามศาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ ที่บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ดังนั้น บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตรี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

๒) คำสั่งของศาลยุติธรรมเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ แม้การจำกัดสิทธิจะตีความประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตี ว่าเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติได้ จึงไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ มาตรา ๒๓๒ มาตรา ๒๖๔ และขัดต่อ แนวพระราชดำริการใช้และการตีความกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งของศาลยุติธรรมที่สั่งไม่รับฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ประกอบมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๙ ตี จึงเป็นคำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๓๒ ไม่มีผลใช้บังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทย ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การตีความประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตี จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ บัญญัติให้ศาล เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยเช่นเดียวกับคณะรัฐมนตรี รัฐสภา จะใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มิได้

ดังนั้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตี จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๓๒ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ ขอให้ศาลส่งข้อโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกามีคำสั่งว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นได้หยิบยกบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตี มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยมีคำสั่ง ไม่รับฎีกาของจำเลย จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาพร้อมกับยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย โดยโต้แย้งว่าบทกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีและไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยดังกล่าวไปเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญนั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวไว้แล้วว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องส่งข้อโต้แย้งตามที่จำเลยร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า จำเลยในฐานะผู้ร้องโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ โดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลฎีกาจะใช้บังคับแก่คดี ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ให้รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

คำร้องนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ต่อมาคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ และภายหลังมีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ กรณีจึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาก่อนว่าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องดังกล่าว หรือไม่

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของจำเลยโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ใช้บังคับมิได้ โดยขอให้ศาลฎีกาส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ คดีจึงอยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ โดยขณะนั้นรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ยังใช้บังคับอยู่ และศาลฎีกาต้องใช้บทกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี ทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓ ก็บัญญัติรับรองไว้ว่า สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ยังบัญญัติวางหลักเกณฑ์การวินิจฉัยในกรณีไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ใช้บังคับแก่กรณีใดให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าว

ประเด็นที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยต่อมามีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๓ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือไม่

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๑ บททั่วไปว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงระบอบการปกครองของประเทศไทย มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลทั่วไป ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองความเสมอภาคของบุคคลชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญทั้งสามมาตราดังกล่าว เป็นการกำหนดหลักการกว้าง ๆ โดยทั่วไป แม้ต่อมา

จะได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ มาตรา ๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระบอบการปกครอง มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติทั่วไปเกี่ยวกับความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพของบุคคล และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความเสมอภาคของบุคคล เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓ ยังคงให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ที่บรรดาชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้แล้ว ดังนั้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ดังกล่าวข้างต้น จึงย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๓ ด้วย

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการฎีกาต่อศาลยุติธรรมในชั้นฎีกา กล่าวคือ บทบัญญัติในมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” และมาตรา ๒๑๙ บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ข้อห้ามนี้มีให้ใช้แก่จำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมากและเพิ่มเติมโทษจำเลย” ส่วนมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลล่างหรือเพียงแต่แก้ไขเล็กน้อยและให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกินห้าปีไม่ว่าจะมีโทษอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” และมาตรา ๒๑๙ ตรี บัญญัติว่า “ในคดีที่ศาลชั้นต้นลงโทษกักขังแทนโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก หรือคดีที่เกี่ยวกับการกักขังแทนค่าปรับ หรือกักขังเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ถ้าศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง” บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี จึงมิใช่การห้ามหรือการตัดสิทธิฟ้องคดี แต่เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์การฎีกาต่อศาลในชั้นฎีกา โดยบทบัญญัติในส่วนที่ห้ามคู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ นั้น มิได้เป็นบทบังคับโดยเด็ดขาด แต่ยังเปิดโอกาสให้คู่ความ ไม่ว่าโจทก์หรือจำเลย มีสิทธิทำเทียมกันที่จะมีสิทธิขอให้ผู้พิพากษาคณะใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้น

หรือศาลอุทธรณ์รับรองให้ฎีกาได้หรืออธิบดีกรมอัยการ (อัยการสูงสุด) ลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่า มีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกานั้นไว้พิจารณาต่อไปได้เช่นกัน ทั้งนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ดังนั้น แม้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี จะเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในการฎีกาก็ตาม แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่คู่ความทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มิได้กระทบต่อความเสมอกันในทางกฎหมาย ทั้งนี้ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ แต่อย่างไร ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ มาตรา ๒๑๕ ตี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๓๐

ส่วนปัญหาที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๑ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๑ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่บัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” ส่วนมาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้หรือตามกฎหมายอื่น” ซึ่งคำว่า “กฎหมาย” ในมาตรา ๒๓๑ หมายถึงกฎหมายวิธีพิจารณาความอันรวมถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มิได้บัญญัติเรื่องการจำกัดสิทธิในการฎีกาไว้ การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี บัญญัติถึงเรื่องดังกล่าว เพื่อมิให้คดีบางเรื่องที่ผ่านมาแล้วสองศาลต้องขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาอีก ซึ่งเป็นการบัญญัติประเภทคดีที่จะขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๕ ตี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๑ ทั้งนี้ได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๒ ที่เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างของศาลยุติธรรมด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒

นายปัญญา ถนอมรอด

ประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายอัคราทร จุฬารัตน

รองประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายสมชาย พงษ์ธา

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการรัฐธรรมนูญ

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการรัฐธรรมนูญ